

Змістовний спосіб перекладу передбачає попередню ідентифікацію денотата з подальшим пошуком іншомовного еквівалента. Денотат у даному випадку — це конкретний зміст певного знака в контексті висловлювання, що перекладається. Фахівець звертається до такого способу перекладу, коли мовні одиниці в обох мовах не відповідають одна одній. Тут не можна обійтися без з'ясування мовленнєвої ситуації, щоб виконати операції перекладу. Для того, щоб перейти від знака однієї мови до знаку іншої мови, фахівець повинен аналізувати все висловлення, що потребує багато часу і великих зусиль в аспекті інтенсивності мовно-розумової операції. Тільки після цього фахівець може підібрати адекватний знак в іншій мові. Виявлення денотату потребує від фахівця глибоких спеціальних і фонових знань, розуміння мовних реалій, а також мовної інтуїції.

Отже, розвиток навичок усного послідовного перекладу як елемент самостійної роботи і як метод формування іншомовної компетентності студентів сприяє росту рівня країнознавчих фонових знань, підвищує адекватність усного перекладу і формує у студентів більш чітке усвідомлення своєї ролі не тільки як майбутнього економіста, а економіста-перекладача, міжкультурного посередника, формує професійний підхід до такої діяльності і готовності до міжкультурного діалогу.

Терещенко С.І., доцент
кафедри української мови та літератури

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН З ШЛЯХІВ ПІЗНАННЯ МОВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ СЬГОДЕННЯ

Розвиток у студентів навичок творчої самостійної роботи, уміння знаходити ефективні рішення в будь-якій сфері діяльності — такі вимоги вищим навчальним закладам диктує сучасне суспільство. ВНЗ покликані творити для сучасного суспільства «людину культури» — фахової, етичної й, безперечно, мовної. Мовна культура фахівця — це, перш за все, уміння адекватно оцінювати сучасну мовну реальність, уміння аналізувати зміни, що відбуваються в мові під впливом стрімкого розвитку суспільства. Мовна реальність сьогодення виховує студента як мовну особистість, й оцінки такого виховання досить неоднозначні. Уже сьогодні студент опинився в ситуації масового мовного конформізму, коли на соціальному рівні українську мову задекларовано як державну, проте в реальному житті немає такої мовної політики, яка б привчала молодь до думки, що українську як мову державну треба не тільки знати й поважати, а й утверджувати в усіх сферах суспільного життя.

На студентів потужно впливає загальна безграмотність, відсутність суворої редактури інтернетівських текстів, які формують у них певний стереотип: комунікація більш цінна, ніж власне засіб її реалізації — мова. Студент перетворюється на суб'єкта-носія інформації, втрачаючи якість знання, зокрема змістові тонкощі мови. Крім того, у мові сьогодні відбувається оновлення літературного стандарту, який склався в минулі століття, становлення нового зразка, що відповідав би вимогам часу.

Отже, від майбутньої «людини культури» вимагатимуть активного творчого підходу до розв'язання певних мовних питань у професійній і в соціальній сферах. Значні можливості для цього надають дослідницькі проекти, які допомагають студентам навчитися розв'язувати конкретні питання певних мовнокомунікативних ситуацій. Так, студенти-маркетологи можуть працювати над проектом *«Назви кольорів у сучасній українській/світовій рекламі»*, майбутні управлінці — над проектом *«Складні слова в назвах установ міста Києва/ мого рідного міста»*, а студенти-міжнародники відгукнулися б на реалізацію проекту *«Формули етикету в міжкультурній комунікації»*.

Мета таких пошукових проектів — сформувати у студентів навички самостійного добору відповідних мовних фактів, уміння їх систематизувати й аналізувати, робити самостійні висновки. Об'язковою умовою успішної реалізації дослідницького проекту є чітке визначення часових меж його виконання, етапів роботи з досліджуванним матеріалом, усвідомлення студентом своєї ключової ролі у виконанні проекту чи певної його частини (викладач при цьому виступає як консультант). Розпочинаючи роботу над проектом, творча група за допомогою викладача визначає тему, чітко її формулює (якщо тему не запропоновано), розробляє методику виконання проекту, розподіляє «ролі» кожному учаснику, починає збирати мовний матеріал. На другому етапі учасники проекту систематизують мовні факти, аналізують їх, роблять самостійні висновки. Важливо не тільки виконати проект, а ще й уміло ознайомити зі своєю роботою студентську аудиторію, тобто провести презентацію проекту.

Виконуючи завдання творчого проекту, студенти вчаться відчувати сучасне мовне середовище, виокремлюючи в ньому актуальне з погляду майбутньої професійної чи суспільної діяльності, вирішувати проблемні питання з огляду на авторитетні довідкові джерела, представляти результати своєї роботи в аудиторії, а при потребі відстоювати свої погляди.

Отже, дослідницька робота сприяє не тільки формуванню певних компетенцій, а й формує у студентів відповідний часові літературний стандарт уживання мови, мовну майстерність, що дозволить їм в майбутньому утверджувати українську мову в українському суспільстві.

Тіпанов В.В., канд. екон. наук, доц.,
кафедра міжнародної торгівлі

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ПЕРЕШКОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах глобалізації суттєві зміни відбуваються в усіх без винятку сферах суспільного життя, її економічній структурі, морально-правовій і соціально-культурній площині.

Формування єдиного всесвітнього інформаційного простору, розвиток світової транспортної системи та туризму безпосередньо впливають на зростання міжнародної комунікації, наближення ділової та споживацької культури різних країн. Вища освіта в наш час у всіх країнах світу також піддається впливу різноспрямованих глобалізаційних чинників. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій і жорстка конкуренція між вищими закладами як на вітчизняних ринках освітніх послуг, так і на міжнародному — формують нові вимоги щодо успішності вузу, головною з яких стає здатність не тільки вміти адаптуватися до нових вимог, але і проводити політику на випередження.

Вплив зазначених механізмів на вищу освіту без сумніву може мати складні та непередбачувані наслідки. Так, за умов глобалізованості суспільства вуз, з однієї сторони, набуває можливості діяти автономно стосовно державних інституцій і самостійно визначати траєкторію свого подальшого розвитку, проте з іншої — будучи індивідуальним економічним гравцем вільного ринку, він стає повністю залежним від нього з усіма можливими наслідками, перешкодами та перспективами розвитку.

Комплексна трансформація, що має місце в глобальному суспільстві принципово змінює природу професійної освіти. Висуваються якісно нові вимоги не тільки щодо змісту, форм і методів викладання, але і переосмисленню сутності, продукту і мети самої діяльності вищих навчальних закладів.

Сьогодні в існуючих нестабільних умовах функціонування, вузи опинилися перед необхідністю в першу чергу, навчитися оцінювати та надавати освітній продукт з точки зору його привабливості для споживача (абітурієнта, його батьків, потенційних роботодавців). Тому змін має набути перш за все навчальний процес, який усе більше повинен ґрунтуватися на основі використання сучасних інноваційних технологій і насамперед із залученням модельно-ігрових методик навчання.

У сучасному суспільстві відбуваються складні політичні, економічні, демографічні, культурні, соціальні процеси, які набувають глобального характеру. Глобалізація, світовий перерозподіл праці й інформатизація без сумніву є процесами складними та масштабними, як з географічної, так і з історичної точки зору. Саме тому сучасні ігрові технології на відміну від традиційних лекцій і семінарів, на нашу думку, в епоху тотального перенасичення інформацією, повинні підготувати мозок студента до дослідження та розуміння, надаючи навчальному процесу інноваційності, легкості сприйняття та засвоєння, а не просто наповнити його знаннями.

Товстенко В.Р., доцент
кафедри української мови та літератури

СУЧАСНІ МЕТОДИ АНОТУВАННЯ ТА РЕФЕРУВАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ»

Анотування (від лат. *annotatio* — зауваження) чи реферування (від лат. *refereo* — повідомляю) наукових текстів — короткий, стислий виклад їх змісту. Під час анотування подана інформація про сам